

T.T. 17.08.2015

Davacı : Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim- İş)

Vekili : Av. Tansu BATUR

Konur 2 Sokak No:52/6 - Kızılay/ANKARA

Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı - ANKARA

Davanın Özeti : Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 20.7.2010 gün ve 76 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları "Haftalık Ders Çizelgeleri" konulu işleminin ve bu işleme bağlı Haftalık Ders Çizelgesi Tablolarının iptali istemidir.

Savunmanın Özeti : Davaya konu edilen düzenlemenin YÖK ve ÖSYM'nin sistemiyle paralellik arzettiği, öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda ders seçebilme şansına sahip olduklarından, alt sınıfta aldıkları ve ilgilerini çekmeyen ya da başaramadıkları bir dersi üst sınıfta değiştirebilecekleri, buna göre öğrencilerin ilgi ve istekleri ile hedefledikleri yükseköğretim programlarına hazırlayan ve kişisel yeteneklerini geliştirebilmelerine olanak sağlayan seçmeli derslere de yer verildiği bu nedenle hukuka uygun olan işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Hilal AKTEMUR DERMANCIOĞLU

Düşüncesi : Dava konusu düzenleme ile genel liselerde ve anadolu liselerinde yer alan "alan" uygulaması (TM, F, TS, S....) kaldırılarak, alan derslerinin sadece mesleki ve teknik liselerde yer alacağı kararlaştırılmış olup, ekinde yer alan ders programı çizelgesinde de; her tür lisede okutulacak haftalık ders saati belirlenerek, meslek liselerinin 10., 11., 12. sınıfında okutulacak seçmeli ders sayısının diğer meslek ve teknik liselere oranla çok daha az olmasına yol açacak bir uygulamanın yürürlüğe konulduğu anlaşılmakta olup, davacı tarafından "alan" uygulamasının kaldırılmasının, yöneltme ilkesine aykırı olduğu ve ders program çizelgeleri ile de meslek liseleri aleyhine eşitliğe aykırı düzenleme yapıldığı öne sürülmektedir.

Alan uygulamasının kaldırılmasının, Milli Eğitim Temel Kanunundaki temel ilkelerden, genel amaçlardan alan yöneltme ilkesine (kişinin ilgi, istidat ve kabiliyeti doğrultusundaki programa yönlendirilmesi) aykırı olup olmadığı, üniversiteye giriş sınavı sistemiyle uyumlu olup - olmadığına teknik bir incelemeyi gerektirdiği, eğitim programcısı ve formasyon eğitimi almış uzman eğitimcilerden oluşacak bir bilirkişi heyetine incelettirilmesi sonrasında alınacak rapora göre karar verilmesi gerektiği; ders programı çizelgesi yönünden ise; meslek liselerinin diğer mesleki ve teknik liselere oranla daha az seçimlik ders alma olanağı tanınarak eşitliğe aykırı bir uygulamaya gidildiği, işlemin bu yönünün de eksik düzenleme sebebiyle iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Keziban Gülcan KAYA

Düşüncesi : Dava, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 20.7.2010 gün ve 76 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgeleri konulu işleminin ve bu işleme bağlı Haftalık Ders Çizelgesi Tablolarının iptali istemiyle açılmıştır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun, 2. maddesinin 3. fıkrasında; "İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak" Türk Milli Eğitiminin amaçları arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunun Türk Milli Eğitiminin Temel İlkelerinin düzenlendiği ikinci bölümünde yer alan 4. maddesinde, "Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz." 5. maddesinde, "Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir." 6. maddesinde ise, "Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Milli eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir. Yöneltilmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır." kurallarına yer verilmiştir.

Ayrıca Kanunun 28.maddesinde ise, "Ortaöğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanımak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak,

2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır. " kuralı getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, yükseköğretime geçişteki yeni gelişmeler, gelişmiş ülkelerdeki uygulamalar, akademik çevreler ve alandan gelen dönütler ile 15-16 Mart 2010 tarihinde yapılan çalıştay sonucunda alınan görüşler doğrultusunda ilk ve ortaöğretim kurumlarında uygulanan haftalık ders çizelgelerinde Bakanlıkça düzenleme yapıldığı, söz konusu kararın 2010-2011 öğretim yılından itibaren 9 ve 10.sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulamaya konulduğu anlaşılmaktadır.

Ortaöğretim okullarında öğrencilere zorlayıcı tek bir seçenek sunulması yerine ona ilgi ve istekleri doğrultusunda ders seçebilme olanağı tanınması gelişen teknoloji ve yeni eğitim anlayışına uygun düşmektedir.

Böylece öğrenciler, ilköğretim 1.sınıftan itibaren aldıkları derslerde edindikleri bilgi ve deneyim sonucunda ilgi ve isteklerinin keşfedilmesi için ortaöğretime geldiklerinde özellikle ilgilendikleri dersi seçerek bu konuda daha çok bilgi sahibi olacaklar ve yönlendirmede daha isabetli kararlar verebileceklerdir. Bu sistemle öğrencilere alt sınıfta aldığı fakat ilgilerini çekmeyen veya başaramadıkları dersleri bir üst sınıfta değiştirebilme şansı da tanınmaktadır ki bu da öğrencinin istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime, mesleğe ve hayata hazırlamasına katkı sağlayıcı bir durumdur.

Bu durumda eğitim öğretim hizmetlerinin yürütülmesinde yetkili ve sorumlu olan davalı idarenin, eğitim, öğretim hizmetlerinin önemini gözönüne alarak tesis etmiş olduğu dava konusu işlemlerde, kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince, dava konusu düzenlemenin, davacının menfaatini etkilemediği, bu nedenle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerektiğine ilişkin Başkan Yüksel Öztürk'ün azlık oyuna karşılık, davacı sendikanın dava açma ehliyeti bulunduğu oyçokluğuyla karar verilerek işin esası incelendi:

Dava; Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 20.7.2010 gün ve 76 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları "Haftalık Ders Çizelgeleri" konulu işleminin ve bu işleme bağlı Haftalık Ders Çizelgesi Tablolarının iptali istemiyle açılmıştır.

Davaya konu edilen düzenleme ile bir önceki yıla ilişkin Talim Terbiye Kurulu kararının kademeli olarak kaldırılması ve bu yeni kararın kademeli olarak uygulanmasına, karar ekinde yer aldığı şekliyle genel, anadolu, fen, mesleki ve teknik, imam hatip liselerinde haftalık ders saati çizelgesinin uygulanmasına karar verildiği; yine karar ekinde yer alan "açıklamalar" kısmında alan derslerinin meslek ve teknik ortaöğretim okullarında yer alacağı, diğer okullarda yer almayacağı kararlaştırılmıştır.

Anayasanın "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır" kuralı yer almış; "Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi" başlıklı 42. maddesinde ise "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz." hükmü düzenlenmiştir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun "Genel amaçlar" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının 3. bendinde; Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarından birinin "Türk Milletinin bütün fertlerini ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak olduğu; "Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri" üst başlıklı ve "yöneltme" alt başlıklı 6. maddesinde; "Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Milli eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir. Yöneltilmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanır." hükmü, 28. maddesinde; "Ortaöğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, 1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanımak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak, 2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır. Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır." hükmü yer almış olup, 32. maddesinde; imam - hatip liseleri; imamlık, hatiplik ve Kuran Kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığınca açılan ortaöğretim sistemi içinde, hem mesleğe hem yükseköğretime hazırlayıcı programları uygulayan öğretim kurumları olarak tanımlanmıştır.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; Bu Kanun, Mesleki Eğitim Kurulunun belirleyeceği mesleklerde, kamu ve özel sektöre ait kurum, kuruluş ve işyerleri ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarındaki eğitim ve öğretimi kapsar, düzenlemesi, "Teorik Eğitim" başlıklı 20. maddesinin 2. fıkrasında; mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında ve işletmelerde yapılan mesleki eğitime ilişkin esas ve usuller ile sınavların yapılış şekilleri, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir, düzenlemesi yer almıştır.

Bu Kanuna dayanılarak Milli Eğitim Bakanlığınca çıkartılan, Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğinin "programların amaçları" başlıklı 33. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; örgün mesleki ve teknik orta öğretim programının amaçları; öğrencilere orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür kazandırmak, öğrencileri istek ve yetenekleri doğrultusunda hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamak olarak belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davalı idare tarafından davaya konu edilen düzenleme ile genel, anadolu, fen ve sosyal bilimler liselerinde uygulanmakta olan "alan/dal" uygulamasına son verilerek, bu uygulamaya sadece mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında devam edileceğinin kararlaştırıldığı; karar eki ders saati çizelgelerinde; imam hatip liselerinde 10., 11. ve 12. sınıflarda sırasıyla 13, 12, 9 saat ortak dersler (tüm okullarda okutulacak dersler), 14, 15, 19 saat alan dersleri (meslekle ilgili dersler) 12, 12, 11 saat seçmeli dersler (bu dersler arasında ortak derslerden de alan derslerinden de bulunuyor) okutulacağı; genel liselerde sırasıyla 16, 15, 12 saat ortak dersler ve 13, 14, 17 saat seçmeli dersler okutulacağı; mesleki ve teknik liselerde sırasıyla; 15,14, 7 saat ortak dersler, 3, 5, 6 saat seçmeli dersler, 16, 22,28 saat alan dersleri alacağını kararlaştırıldığı; davacı tarafından alan uygulamasının diğer liselerde sonlandırılmasının, yöneltme ilkesine aykırılık teşkil edeceği, alan uygulamasının sarmal eğitim metoduna ve üniversitede okutulacak programa daha uygun olduğu ve öğrencinin yeteneği doğrultusunda okumasını sağladığı için hukuka aykırı olarak ortadan kaldırıldığı; yine ders saat çizelgeleriyle, özellikle de seçimlik ders sayısı yönünden imam hatip liseleri lehine diğer meslek liseleri aleyhine düzenleme yapılarak meslek liselerinin eşitliğe aykırı olarak daha az ders almasına neden olduğu öne sürülerek iptalinin istenildiği anlaşılmaktadır.

Her ne kadar dava konusu düzenlemeden sonra davalı idarece 28.3.2013 gününde yeni bir karar alınmış ve dava konusu düzenlemenin kademeli olarak yürürlükten kaldırılması kararlaştırılmış ise de; bu yeni düzenleme ile imam hatip liselerinin alacağı haftalık seçmeli ders sayısı daha da artırılarak, meslek liselerinde mevcut düzenlemeden yalnız iki saat daha fazla seçmeli ders alabilmeleri öngörüldüğünden dava sebeplerinin ortadan kalkmadığı ve 9. ve 10. sınıflar için halen dava konusu kararın yürürlükte olduğu görüldüğünden davaya konu edilen kararın hukuka uygunluk denetiminin yapılması gerekmiştir.

Dava konusu karar ekinde yer alan haftalık ders saati çizelgelerine ilişkin kısım yönünden;

Davaya konu edilen düzenleme ekindeki ders saati çizelgeleri ayrı ayrı incelendiğinde; Mesleki ve Teknik Liselerin yine mesleki liselerden olan İmam Hatip Liselerine oranla daha az seçimlik ders almasının kararlaştırıldığı, genel lise ve imam hatip liselerinin seçimlik ders sayısının meslek liselerinden oldukça yüksek olduğu anlaşılmış olup, bu durumun eşitlik prensibine ve eğitim hakkı ilkesine uygun düşmeyeceği görülmektedir.

Diğer taraftan yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının da imam hatip liselerinin de amacının, öğrenciyi hem mesleğe hem de Yükseköğretime hazırlamak olarak belirtilerek statü olarak birbirleriyle aynı düzenlendiği anlaşıldığından, biri lehine yapılacak düzenlemenin diğeri lehine de yapılması gerektiğinde duraksama bulunmamaktadır.

Bu hale göre; dava konusu düzenleme ile gerek genel liseler ve gerekse imam hatip liselerinin seçimlik ders saati sayısının meslek liselerinin seçimlik ders saatinden çok fazla olduğu, bu durumun meslek liseleri aleyhine eşitliğe aykırı bir uygulamaya neden olacağı ve meslek liselerinin amaçlarından olan Yükseköğretime hazırlama konusunda eksik, yetersiz bir eğitim alınmasına neden olacağı görüldüğünden, meslek liseleri yönünden tesis edilen eksik düzenlemede hukuka uyarlık görülmemiştir.

Davanın diğer kısımları ile dava konusu kararda yer alan "alan uygulamasının kaldırılmasına" ilişkin kısım yönünden;

Dava konusu karar ile Genel Lise, Fen Lisesi, Anadolu ve Sosyal Bilimler Liselerinde uygulanmakta olan "alan/dal" uygulamasına (Fen, Sosyal, Türkçe-Sosyal, Matematik-Fen gibi) son verilerek öğrencinin ortak dersler dışında alacağı seçmeli dersler ile girmek istediği Yükseköğretim programına uygun dersleri almasının sağlandığı, bu yöntem ile önceki sistemde sınıf tekrarına yol açan uygulamanın yerine, öğrencinin alt sınıfta alıp başaramadığı seçimlik dersi, üst sınıfta değiştirme hakkına sahip olduğu; Yükseköğretim Kurulu tarafından uygulamaya konulan üniversiteye giriş sınavında da öğrencilerin alanına bağlı kalmaksızın bütün derslerin sınav oturumlarına girebildiği ve cevapladığı sorularla girmek istediği Yükseköğretim programı arasında irtibat kurularak uygun bir katsayı ile çarpıldığı ve bu yeni düzenlemenin yeni sınav sistemiyle uyumlu olduğu; öğrencinin alan/dal uygulamasında almak ve başarmak zorunda olduğu tek seçenek yerine çok seçenekten oluşan tercih yapabilme olanağına kavuşturulduğu görüldüğünden bu uygulamanın yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden "yöneltme" ilkesine daha uygun olduğu, öğrencinin yetenek ve ilgisi doğrultusunda eğitim alması olanağı getirdiği değerlendirildiğinden işlemin bu yönünde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Eğitim öğretim hizmetlerinin etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesinden sorumlu olan davalı idarenin tesis edilmiş olduğu işlemin diğer kısımlarında da hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kararın ekinde yer alan "haftalık ders saati çizelgeleri"ne ilişkin kısmın eksik düzenleme nedeniyle **iptaline** oyçokluğu ile; davanın diğer kısımlarının reddine oybirliği ile; dava kısmen kabul-kısmen retle sonuçlandığından aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin yarısı olan 90,33 TL'nin ve kararın verildiği tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre takdir edilen 1.500,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak

davacıya verilmesine, 90,33 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına ve 1.500,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 05/06/2015 tarihinde karar verildi.

Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK
(X)

Üye
Mesut
GÜNGÖR

Üye
Kasım
DAVAS

Üye
Erhan
ÇAKAN

Üye
İlker
SERT

Yargılama Gideri :
Harç Gideri : 92,65 TL
Posta Gideri : 88,00 TL
Toplam : 180,65 TL

KARŞI OY :

(X) - Dava konusu karar ile tüm meslek liselerinin (İmam Hatip, Teknik ve Meslek Liseleri) genel liselerle aynı saat kadar zorunlu ders almalarının sağlandığı, seçmeli derslerin ise sadece ortak derslerden değil alan derslerinden (meslek derslerinden) de alınabileceği görüldüğünden salt seçimlik ders sayısının fazlalığının işlemi sakatlamayacağı; dava konusu düzenlemenin meslek liselerinin kuruluş amacı ve eğitim metodları ile üst hukuk normlarına aykırı olmadığı görüldüğünden davanın tümüyle reddi gerektiği oyu ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan
Yüksel ÖZTÜRK

T.C.
DANIŞTAY
8. Daire Başkanlığı

Dosya No : 2010/6333

Örnek No:25

TAAHHÜTLÜ

No:

Adı Soyadı : Davacı EĞİTİM-İŞ Vekili Av. TANSU BATUR

Konur 2 Sokak 52/6 - Kızılay ... Çankaya/ Ankara

adresinde bulunur.

Mühür ve İmza

BU ZARFTA İlk Derece (Karar) - 30/06/2015 VARDIR.

.....Buradan katlayınız.....

"STANDART ABONE TCKIMLIKNO" yazıp 4060'a gönderip abone olabilirsiniz. Abonelikler hakkında detaylı bilgi için <http://www.sms.uva.gov.tr> sitesini ziyaret ediniz.